

Information kring planerad omprövning av invallningsföretagen i Östra Spöland

Ni fastighetsägare i Östra Spöland som har andelar i invallningsföretagen har tidigare delgetts information av Vännäs kommun och Länsstyrelsen kring planerna att till Mark- och miljödomstolen inge ansökan för omprövning av Vännäs-Spölands invallningsföretag av 1938 och Spöland Östra invallningsföretag av 1940.

Vallarna i Östra Spöland ska skydda mark och egendom mot översvämningar. Enligt lagstiftningen är en åtgärd som skyddar mot vatten klassad som markavvattning och faller in under bestämmelserna om markavvattning och tillämpliga bestämmelser i övrigt om vattenverksamhet. Under första halvan av 1900-talet var det vanligt att det bildades invallningsföretag som fick tillstånd att bygga vallar som skydd mot vatten. Tillstånden för dessa vallar, som dem i Östra Spöland, gäller fortfarande idag och med tillståndet kommer både rättigheter och skyldigheter.

Vallarna måste underhållas så att ingen deltagare eller annan kommer till skada. Det är speciellt viktigt för invallningsdammar att de fungerar på rätt sätt så att det inte blir översvämningar till följd av bristande underhåll. Invallningsföretaget måste alltså kontrollera sin anläggning regelbundet så att den är hel och följer det tillstånd som finns. Med ett invallningsföretag kommer ett stort ansvar mot andra fastigheter. Om det vid höga flöden svämmar vatten över vallen, eller vatten bryter igenom vallen, kan andra fastigheter nedströms bli drabbade. Om det vid en sådan händelse visar sig att tillståndet för invallningsdammen inte följts, exempelvis genom att den är lägre än vad tillståndet säger eller att den har sämre hållfasthet på grund av eftersatt underhåll, kan de fastighetsägare som ingår i invallningsföretagen bli skadeståndsskyldiga. Det gäller även om översvämningen är så stor att den hade uppkommit trots intakta vallar. Å andra sidan kan inte ansvar utkrävas om vallarna underhållits i enlighet med bestämmelserna i det ursprungliga tillståndsbeslutet.

Eftersom det visat sig att invallningen i Östra Spöland behöver åtgärdas på vissa ställen har de fastighetsägare som ingår i

Vännäs kommun

Samhällsbyggnadsförvaltningen
Postadress SE-911 81 Vännäs
Besöksadress Ö Järnvägsgatan 1
Tel vx 0935-140 00
Org nr 212000-2841
Mejl vannas.kommun@vannas.se
Webb www.vannas.se

respektive invallningsföretag en skyldighet att åtgärda dessa brister. Det finns nu två alternativ:

1. Minst en deltagare, gärna fler, inom vardera av de två invallningsföretagen söker omprövning med kommunen och Vattenfall som medsökande. Kommunen håller ombud och administrerar ansökan, som ges in till Mark- och miljödomstolen i Umeå. Kommunen och Vattenfall svarar för alla processkostnader och restaureringen av vallarna finansieras därefter med medel från Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) och via bygdeavgiftsmedel. (Även en fastighetsägare som idag inte är deltagare men som önskar delta i invallningsföretaget, t.ex. villaägare på avstyckad fastighet som önskar säkrare översvämningsskydd, kan söka omprövning).
2. Om innehavare av tillståndet (invallningsföretagen) inte önskar ta emot den hjälp som erbjuds av kommunen, kommer Länsstyrelsen att förelägga invallningsföretagen att underhålla vallarna. Detta alternativ innebär att innehavarna av tillståndet själva får bekosta åtgärderna i enlighet med de andelstal som då är aktuella för respektive invallningsföretag.

Går vi vidare med alternativ 1 kommer ägare till alla av omprövningen berörda fastigheter att bli sakägare i målet och kommer att få möjlighet att lämna synpunkter. Omprövningen kommer att innebära såväl en uppdatering av vallarnas utformning som av ingående fastigheter och andelstalen per deltagare. Efter domslutet kommer lantmäteriet att bilda samfällighetsförening som förvaltar invallningsföretaget.

Ansökan till MSB måste ske senast den 1 augusti 2021. Innan dess önskar kommunen att ansökan till mark- och miljödomstolen är inlämnad. Utifrån detta behöver kommunen uppgifter om sökande senast den 31 maj 2021 och undertecknad ansökan strax därefter. Kommunen och Länsstyrelsen finns till hands under tiden fram till månadsskiftet maj/juni för att svara på frågor och funderingar. Vid uttryckligt önskemål från er kan vi också ordna någon form av digital kommunikation med ett flertal deltagare.

Tore Forsberg
Samhällsbyggnadschef

Christer Nygren
Infrastrukturchef